

Уляна Садова, Ольга Гринькевич,
Тетяна Степура, Ростислав Малинич

КАРПАТСЬКІ ЕСКІЗИ ДО МОНІТОРИНГУ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВИПУСКНИКІВ

За підсумками громадських слухань результатів Проєкту

*"Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу випускників закладів вищої та професійно-технічної освіти прикордонного регіону: соціальне партнерство, державне і регіональне замовлення"*¹

Проєкт "Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу ..." (далі «Моніторинг...») **завершено**. Його реалізація здійснювалася на замовлення Львівської ОДА у рамках секторальної підтримки ЄС у 2018-2020 рр. Виконавці - колектив науковців-представників НУ «Львівська політехніка» (НДЦ «ДЕМОС»), ЛНУ імені Івана Франка, ДУ «ІРД імені Мар'яна Долішнього НАНУ», НМЦ ПТО у Львівській

області, а також окремої групи соціологів київської наукової школи. За результатами Проєкту стейкхолдерам запропоновано методологію «Моніторингу...», аналітичні дані щодо стану проблемної ситуації на Львівщині (прикордонному регіоні України), Веб-портал з можливістю переглядати результати опитувань (важливий інструмент організації взаємодії зацікавлених сторін регіонального ринку освітніх послуг та ринку праці). Авторський колектив з нетерпінням чекає відгуків користувачів програмного продукту². А ще – готовий до подальшої співпраці.

Перша публічна презентація результатів Моніторингу зайнятості випускників ЗВО Львівщини відбулася за сприяння Президента Благодійного фонду «Міжнародний фонд досліджень освітньої політики» (IFEPR) проф. *Тараса Фінікова* та Голови Ради молодих учених при Міністерстві освіти і науки України та ГО «Інноваційний університет» – *Олесі Ващук*. Захід відбувся

¹ [За результатами участі у роботі](#) Програми курсу з підвищення кваліфікації «Акредитація освітніх програм третього рівня вищої освіти. Академічна доброчесність». Організатори: Рада молодих учених при МОН України та міжнародного Благодійного Фонду «Міжнародний фонд досліджень освітньої політики» (за підтримки Міністерства науки і вищої освіти Республіки Польща, Міністерства освіти і науки України та під почесним патронатом Фондації польських ректорів – Інституту суспільства знань (<http://www.edupolicy.org.ua>). Мета підвищення кваліфікації - професійний розвиток відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти відповідно до <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-p/print>.

² Відповідальні виконавці III етапу Проєкту – У.Садова, О.Гринькевич, О.Матвійків, А.Мороз, С.Матковський, Р.Теслюк, Т.Степура, О.Сорочак, Ж.Поплавська, Г.Скорик, Н.Селюченко, І.Грибик, Н.Смолінська, Р.Фешур, О.Лиса, Н.Бортник, О.Левицька, М.Біль, М.Бачинська, О.Вільчинська, Н.Андрусишин, О.Корицька, Р.Малинич, М.Селюченко, В.Міджак, Н.Дідух, І.Сновидович, Р.Демкович, А.Луцишин, Б.Артерчук, І.Бараняк, О.Махонюк, О.Риндзак, О.Марець.

у формі окремого Модуля на тему «Працевлаштування та професійні кар'єри випускників: аналітичне дослідження та рекомендації» у рамках Програми підвищення кваліфікації для педагогічних, науково-педагогічних працівників ЗВО «Акредитація освітніх програм третього рівня вищої освіти. Дослідницька доброчесність» (06-09.02.2021р., Львівська область, смт. Славсько, база відпочинку «Політехнік-2»). Серед учасників заходу – представники Міністерства освіти та науки України, НАЗЯВО, керівники, викладачі і дослідники ЗВО Києва, Харкова, Дніпра, Львова, Сум, Запоріжжя, Тернополя, Луцька, Івано-Франківська і низки інших міст України. Ідею презентації у Славську активно підтримали усі колеги по Проєкту. Адже на фоні комунікативних COVID-обмежень, соціального дистанціювання, з'явився шанс не тільки вирватися з «традиційного» способу життя, але й зануритися у цікаве науково-освітнє середовище, де проходить жива дискусія між представниками освітньої сфери. Більше того, стало можливим привідкрити завісу власних напрацювань, апробувати методичні рекомендації, які розроблені у рамках Проєкту і очікують «feedback» як від замовника, так і широкої аудиторії стейкхолдерів, та й зрештою, просто вдихнути зимового карпатського повітря.

Презентація результатів Проєкту включала наступні блоки.

➤ Представлення загальної інформації про Проєкт: його актуальність, цілі, цільові групи й бенефіціарії, знайомство з робочою групою, інституційні аспекти продовження досліджень, а також основні види «продукту» за Проєктом, – звіти із результатами соціологічних обстежень випускників ЗВО/ЗПТО та роботодавців Львівщини, адрес Веб-порталу у мережі Інтернет, методичні рекомендації органам виконавчої влади загальнонаціонального та регіонального рівня, презентації та інфографіки.

Доповідач – професор НУ «Львівська політехніка», керівник НДЦ «ДЕМОС», д.е.н., проф. *Уляна Садова – керівник Проєкту.*

➤ Висвітлення міжнародного досвіду моніторингу працевлаштування і кар'єри випускників, представлення Методології Моніторингу працевлаштування випускників ЗВО Львівщини у рамках Проєкту регіонального розвитку. Доповідач – професор економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, д.е.н. *Ольга Гринькевич.*

➤ Представлення результатів Моніторингу у Львівській області (Інфографіка). Доповідачі – доцент ІАПО НУ «Львівська політехніка», к.е.н., доц. *Тетяна Стенура* та доцент економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, к.е.н., доц. *Оксана Вільчинська.*

➤ Представлення Веб-порталу «Індикатори якості та ефективності професійної і вищої освіти Львівщини». Доповідачі – учасники ІТ-групи Проєкту – *Ростислав Малинич* та асистент ІТРЕ НУ «Львівська політехніка», к.т.н. *Мар'ян Селюченко.*

Трьохгодинна презентація Проєкту пройшла напрочуд організовано, швидко і насичено. Учасники засідання з великим інтересом сприйняли інформацію про сам факт організації та реалізації в Україні такого Проєкту на регіональному рівні, уважно вислухали розповідь про міжнародні моделі та практики відстежування інформації про працевлаштування випускників (австралійську, американську, російську, країн ЄС, польську, німецьку). Говорили й про головні проблеми організації та проведення моніторингу кар'єри випускників на сучасному етапі, а також про те, якими є рекомендації міжнародних експертів у даній сфері для інших країн. Так, зокрема, у процесі

оприлюднення авторської методології дослідження проф. *Ольга Гринькевич* наголосила на дотриманні вимоги забезпечення репрезентативності вибірки випускників ЗВО за галузями знань (у дослідженні – це 27 страт, які відповідають Переліку галузей знань в Україні), розповіла про технологію відбору університетів, які репрезентують Львівщину у розрізі кожної галузі знань. Аргументовано пояснила, чому не підходить стара методологія збору інформації про працевлаштування випускників, яка діяла в країні ще з радянських часів (донедавна в університетах інформацію про працевлаштування випускників отримували на підставі довідок, що охоплювали лише осіб, які здобули вищу освіту за кошти державного і місцевих бюджетів. Щодо студентів, які здобували освіту за власні кошти, таких довідок не вимагалось).

Особлива дискусія виникла у процесі обговорення результатів опитування стану працевлаштування випускників ЗВО Львівщини (доц. *Тетяна Степура* та доц. *Оксана Вільчинська*). З одного боку, незаперечний інтерес викликали слайди з інформацією про такі загальні показники, як рівень зайнятості опитаних (75%), рівень їх безробіття (11% – до речі, це більш як у два рази нижче рівня безробіття усієї молоді у регіоні у віці 15-24 років), про рівень зайнятості за фахом (64%), про статус зайнятості (81% – наймана праця), про задоволеність якістю вищої освіти, доходи і т.п. З іншого боку, враховуючи, що половину присутніх склали Голови галузевих експертних рад НАЗЯВО, дослідники якості освіти, з'явилися слушні запитання щодо показників Моніторингу за галузями знань, побажання збільшити у майбутньому кількість респондентів для надійних оцінок якості вищої освіти за спеціальностями, доступності знеособлених мікроданих про випускників для освітньої аналітики усіма зацікавленими користувачами Веб-порталу Проєкту.

Заступник Голови Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти д.е.н., проф. *Наталія Стукало* звернула увагу на ситуацію із зайнятістю випускників-міжнародників («міжнародні відносини»), котрі опинилися у нижній частині спискового розподілу зайнятості випускників за фахом.

Доцент ІЕОМ НУ «Львівська політехніка», к.т.н., доц. *Анатолій Ігнатович* поцікавився значенням розробки для потреб економіки регіону, слушно підняв тему сталості (ресурсного забезпечення) Проєкту на наступні роки, став ініціатором дискусії щодо ролі такого Моніторингу у формуванні регіонального замовлення.

Чи не найбільш захоплюючим моментом зустрічі стало оприлюднення інформації про роботу Веб-порталу «Індикатори якості та ефективності професійної і вищої освіти Львівщини» (www.IntellectLviv). *Ростислав Малинич*, як фахівець у IT-галузі, представив загальну структуру Веб-додатку, «відкрив» інформацію, яка міститься у різних частинах сайту, поінформував про різні рівні доступу до бази даних, залежно від статусу користувачів і т.п.

Присутні отримали презентаційні матеріали, які розподілили між представниками різних регіонів України (Київ, Харків, Суми, Запоріжжя, Дніпро, Тернопіль, Івано-Франківськ, Луцьк). Показово, у папці містилися не тільки матеріали з інфографікою про стан працевлаштування випускників Львівщини та інформацією про міжнародний досвід проведення подібної роботи, але й Проект Постанови «Про затвердження Порядку проведення моніторингу реалізації інтелектуального потенціалу випускників закладів вищої та професійної (професійно-технічної) освіти» на ім'я Прем'єр-міністра України *Дениса Шмигала* (відповідальні виконавці д.юрид.н., проф. *Надія Бортник*, к.е.н., доц. *Тетяна Степура*, к.е.н., ст.н.сп. *Ольга Левицька*, к.е.н., асист. *Ольга Корицька*, фахів. *Наталія Дідух*). Усі присутні відзначили величезну роботу, проведеної у рамках Проекту.

На завершення семінару *Тарас Володимирович Фініков*, як модератор заходу, привітав авторів дослідження. Він, зокрема, відзначив, що учасники Програми Міжнародного Проекту «Інноваційний університет і лідерство» (IFEPR) отримали абсолютно унікальний досвід організації моніторингу працевлаштування випускників. «...Зробити таке дослідження у масштабах інших областей, – резюмував *Тарас Володимирович* – просто фантастична

штука. Маючи усе те, що нагромаджено авторами Проєкту, навіть із незначними модифікаціями (обов'язково порівняльними), – працювати буде не складно. У регіонах, очевидно, першими можуть стати університети, які активно співпрацюють з місцевими органами влади (НАЗЯВО може стати ініціатором проведення подібних досліджень на загальнонаціональному рівні)... Наостанок, продовжив ведучий, хотів би сказати наступне: такого роду проєкти – це сьогодні краще, що можуть пропонувати групи дослідників в українській вищій школі в інтересах всієї системи. Якщо ви звернете увагу по країні загалом, то більшість проєктів, – це власне ті, що реалізуються в інтересах свого закладу, в інтересах якоїсь групи людей, або навіть індивідуальні проєкти, в інтересах окремої людини. Проєкту, який би був орієнтований хоча б на інтереси регіону, чи тим більше на інтереси національної спільноти, – на жаль, обмаль.. Так, це доволі рідкісна річ. Тому ступінь ексклюзивності зустрічі просто не піддається оцінюванню!». Задумавшись на пару секунд, промовець додав: « – зустріч у Карпатах, за кілька днів до основної презентації, з повною участю учасників, з врахуванням різноманітності присутності і географії представників ЗВО... Оплески і подяка авторам Проєкту!». *Тарас Фініков* звернувся до присутніх з ідеєю підтримати підготовку офіційного відгуку з приводу проведеного дослідження від Ради молодих учених при Міністерстві освіти і науки України, а також Міжнародного благодійного фонду досліджень освітньої аналітики (IFEPR).

У процесі підготовки даного тексту постало питання його назви.

«Карпатські ескізи» – це, напевно, найбільш влучне «обрамлення» інформації про історію усієї події. Тут і безпосередні здобутки авторів Проєкту, і подяки особам, які допомагали без запитань (особливо, організаторам п. *Тарасу Фінікову* та п. *Олесі Ващук*, проректорам НУ «Львівська політехніка» *Івану Демидову та Анатолію Морозу*, директорам ІАПО НУ «Львівська політехніка» *Любомиру Пилипенку* та видавництва Львівської політехніки *Івану Паров'яку*, зав.кафедри ТПЕ *Жанні Поплавській*), і просто емоції, пережиті впродовж кількох днів навколо цієї поїздки. Нині можна прозвітувати – це була одна з особливо екстремальних (зважаючи на снігові замети, локдауни, ковідні обмеження), але й найпозитивніших сторінок в історії учасників Проєкту «Моніторинг...».

